

Паспорт образовательной программы

Дата регистрации в Реестре

2022.07.05 16:32

Регистрационный номер

16498

Дата обновления паспорта ОП:

2022.07.05 16:35

Код и наименование специальности:

07320800 Темір жол құрылысы, жол және жол шаруашылығы

Код и наименование квалификации/квалификаций:

3W07320801 Темір жолдарды ағымдағы күтіп ұстау және жөндеу жөніндегі шебері,
4 S07320803 Техник-жолшы, құрылысшы

Регион:

Павлодар облысы

Организация ТипПО (Разработчик):

" Жоғары электроника және коммуникациялар колледжі" ШЖҚ КМК

Партнеры-разработчики:

АҚ "ҚТЖ" ҰК " Павлодар қ.

Цель ОП:

Темір жолдарды, жасанды құрылыстарды салу, пайдалану және реконструкциялау саласында қабылданатын және іске асырылатын шешімдерді негіздей алатын, құрылыс конструкцияларын, жасанды құрылыстарды есептеуде білікті мамандарды дайындау.

Уровень по НРК:

3
4

Уровень по ОРК:

3-4

Профессиональный стандарт (при наличии):

" Сәулет-қала құрылысы жұмыстары", "Атамекен" ҚР ҰКП 26.12.2019 ж. № 262 бұйрығына №1 қосымша.

Профессиональный стандарт WorldSkills (при наличии):

" Теміржол жолының жағдайын бақылау"құзыреттілігі

Форма обучения:

күндізгі

База образования:

негізгі орта білім

Язык обучения:

мемлекеттік

Общий объем кредитов:

240

Дата рассмотрения ОП на методическом (учебно-методическом/научно-методическом) совете организации образования об одобрении паспорта ОП (выписка из протокола заседания) с согласованием работодателя и/или индустриального совета:

05.04.2022 ж.

Номер лицензии на занятие образовательной деятельностью:

№ KZ29LAA00017430

Номер приложения к лицензии на занятие образовательной деятельностью:

№ 013, № 018

Дата прохождения специализированной аккредитации по данной специальности (при наличии):

22.12.2017 ж.

Отличительные особенности ОП:

-

Сведения о содержании модулей/дисциплин:

№ модуля/дисциплины	Наименование	Результаты обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	ЖБП 1. Орыс тілі және әдебиеті	Орыс тілі мен әдебиетін кіріктірілген оқыту негізінде тілдік дағдыларды жетілдіруге ықпал етеді, коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастырады және дамытады, ғылыми-техникалық, көркем-эстетикалық, әлеуметтік салалардағы ақпаратты пайдалануға мүмкіндік береді, жалпы әлемдік білім беру кеңістігінде бағдарлануға көмектеседі. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Туризм: Экотуризм», «Человек и Родина», «Наука и этика», «Планета. Земля. Океаны», «Литература и искусство», «Тема социального неравенства в СМИ и литературе», «Торговля и помощь. Справедливая торговля», «Значение труда в жизни»	4/96

Наименование № модуля/дисциплины	Результаты обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	<p>человека и общества», «Показатель развития общества: экология, биоресурсы», «Свободное время как показатель развития общества», «Человек и история», «Энергия будущего. Энергия слова», «Мир и безопасность», «Театр и кино в современном мире», «Высшая ценность – права человека», «Современное общество: миграция».</p>	
ЖБП 2. Қазақ тілі	<p>Қазақ тілін ана тілі ретінде тани отырып, өмірлік қажеттіліктерінде коммуникативтік әрекеттер түрінде (тыңдалым, оқылым, айтылым, жазылым) сауаттылықпен қолдану, күнделікті өзі еркін қолданып жүрген қарым - қатынас құралынан оны тілдік заңдылықтар негізінде танып - білу дағдыларын қалыптастырады. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Қазіргі қоғам құндылықтары: мәдениет және өркениет. Сөз мәдениеті», «Индустрияландыру: ұлттық өндіріс. Сөз мәдениеті», «Адамзат дамуының жаһандық мәселелері», «Адам өмірін сақтау. Тілдік жүйе және норма», «Сәулет өнері», «Қазақстан бүгінгі әлемде: Қазақстанның өткені мен келешегі», «Экология: ядролық және мұнай өндірістері», «Қазіргі қоғам: миграция және зияткерлік миграция», «Әлемді өзгерткен өнертабыстар», «Туризм: экотуризм»</p>	3/72
ЖБП 3. Қазақ әдебиеті	<p>Креативті ойлауға бағыттау, ойларын ауызша еркін жеткізуіне және жаза білуіне қолдау көрсету,</p>	3/72

Наименование № модуля/дисциплины	Результаты обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	<p>дәлелдер келтіру, салыстыру және анализ жасау, бағалау дағдыларын қалыптастыру. Білім алушылар әдеби жанрларға эксперимент жасау арқылы драмалық шығарманы проза тілімен, прозаны поэзия тілімен жазу тәсілдерін меңгере алады. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Қалың елім, қазағым», «Қазақтың Қанышы», «Парасат пайымы», «Тарих тағылымы», «Кеңістік пен уақыт», «Зобалаң заман шындығы», «Ғасырлық туынды», «Табиғат және адам»</p>	
ЖБП 4. Математика	<p>Аралас пәндерді оқу үшін, практикалық іс-әрекетте қолдану үшін қажетті математикалық білімді қалыптастырады. Пән келесі бөлімдерді қамтиды: «Функция, оның қасиеттері және графигі», «Тригонометриялық функциялар», «Көпмүшелер», «Математикалық статистика және ықтималдық теориясы», «Дәрежелер мен түбірлер. Дәрежелік функциясы», «Көрсеткіштік және логарифмдік функциялар», «Функция шегі және үздіксіздік», «Туынды және оны қолдану», «Бірінші бейнелік және интеграл», «Күрделі сандар», «Дифференциалдық теңдеулер», «Стереометрия аксиомалары. Кеңістіктегі параллелизм және перпендикуляр», «Тікбұрышты координаталар жүйесі және кеңістіктегі векторлар», «Көпбұрыштар», «Айналу денелері және олардың элементі», «Дене көлемі».</p>	8/192
ЖБП 5. Шетел тілі	Білім берудің алдыңғы сатысында	4/96

Наименование № модуля/дисциплины	Результаты обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	<p>қол жеткізілген шет тілін меңгерудің бастапқы деңгейін арттырады, студенттердің тұрмыстық, мәдени, кәсіби және ғылыми қызметтің әртүрлі салаларындағы әлеуметтік-коммуникативтік міндеттерді шешу үшін коммуникативтік құзыреттіліктің қажетті және жеткілікті деңгейін меңгеруіне ықпал етеді. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады ы:</p> <p>« Legend or Truth», «Natural Disasters», «Virtual reality», «Organic and non-organic worlds», «Reading for pleasure», «Capabilities of human brain», «Breakthrough technologies», «Space X», «Making connections in biology», «Investigate and report on animal world bats eagles bees and dolphins», «Human brain», Investigate and report on timekeeping devices/Science video», «Work and inventions», «STEM», «Reading for Pleasure», «Independent project», «The clothes of chemistry».</p>	
ЖБП 6. Қазақстан тарихы	<p>Білім алушылардың Қазақстанның түрлі тарихи кезеңдердегі этникалық, саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени дамуының негізгі мәселелерін ұғынуына, оның әлемдік тарихи үдерістегі орны мен рөлін айқындауына; тарихи санаға, азаматтыққа және патриотизмге ие тұлғаны қалыптастыруға ықпал етеді. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Өркениет: даму ерекшеліктері», «Этникалық және әлеуметтік процестер», «Мемлекет тарихынан, соғыстар мен төңкерістерден», «Мәдени даму», «Өркениет: экономикалық дамудың ерекшеліктері», «Саяси-құқықтық процестер», «Қоғамдық-</p>	4/96

Наименование № модуля/дисциплины	Результаты обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	саяси ойдың дамуы», «Білім мен ғылымды дамыту».	
ЖБП 7. Информатика	Аппараттық және бағдарламалық қамтамасыз ету, деректерді ұсыну, ақпараттық процестер мен жүйелер, ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру, Компьютерлік желілер және ақпараттық қауіпсіздік саласында білімді, іскерліктер мен дағдыларды қалыптастырады. Ол келесі бөлімдерді зерттейді: «Аппараттық және бағдарламалық қамтамасыз ету», «Деректерді ұсыну», «Ақпараттық процестер мен жүйелер», «Ақпараттық объектілерді құру және қайта құру», «Қосымшаларды әзірлеу», " Компьютерлік желілер және ақпараттық қауіпсіздік».	2/48
ЖБП 8. Өзін-өзі тану	Жеке тұлғаның адамгершілік негіздерін қалыптастыруға, оның рухани жетілуіне және өзін-өзі жүзеге асыруына, үйлесімді дамуына ықпал етеді, өзін және басқа адамдарды қабылдауға және түсінуге ықпал етеді, ашықтықты, әлеуметтік жауапкершілікті, шығармашылық белсенділікті және өмірді оң қабылдауды дамытуды ынталандырады. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Білім жолында», «Тұлғаның қалыптасуы», «Қоғамдағы өмір», «Адамзат әлемі».	2/48
ЖБП 9. Дене тәрбиесі	Жалпыадамзаттық мәдениет саласында белсенді шығармашылық өзін-өзі жүзеге асыруға дайын тұлғаны қалыптастыруға, оқушылардың дене және психикалық	5/120

Наименование № модуля/дисциплины	Результаты обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	денсаулығын нығайтуға ынтасын арттыруға, спорттық-ерекше қимыл дағдыларын алуға және дене қабілеттерін дамытуға ықпал етеді. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Дене шынықтыру туралы Білім», "Жеңіл атлетика", "Спорттық ойындар", "Гимнастика", "Ұлттық спорт түрлері", " Қысқы спорт түрлері».	
ЖБП 10. Химия	Заттар мен олардың өзгерістері, заңдар мен теориялар туралы білім жүйесін қалыптастырады, заттар қасиеттерінің олардың құрамы мен құрылымына тәуелділігін түсіндіреді, химиялық процестерді, заңдар мен олардың заңдылықтарын түсінеді. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Заттың бөлшектері», «Кезеңділігі. Химиялық реакциялардың жүру заңдылықтары», «Химиялық реакциялар энергетикасы», «Химия және өмір», «Біздің айналамыздағы химия».	6/144
ЖБП 11. Физика	Ғылыми дүниетаным негіздерін, әлемнің жаратылыстану бейнесін тұтас қабылдауды, табиғат құбылыстарын байқау, талдау және бекіту қабілетін қалыптастыруға ықпал етеді, әлемнің қазіргі заманғы физикалық бейнесінің негізінде жатқан іргелі физикалық заңдар мен қағидаттар, табиғатты ғылыми тану әдістері туралы білімді дамытуға ықпал етеді. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Механика», «Жылу физикасы», «Электр және магнетизм», «Электромагниттік	6/144

Наименование № модуля/дисциплины	Результаты обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	тербелістер", "Электромагниттік толқындар», «Оптика», «Салыстырмалылық теориясының элементтері», «Кванттық физика», «Нанотехнология және наноматериалдар», «Космология».	
ЖБП 12. Биология	Ұйымның әртүрлі деңгейлеріндегі өмірдің мәнін, дамуын және көріністерін түсінуге ықпал етеді. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Молекулярная биология и биохимия», «Клеточная биология», «Питание», «Транспорт веществ», «Тыныс алу», "Оқшаулау", "Жасушалық цикл", "Көбею», «Өсу және даму", "Тұқым қуалаушылық және өзгергіштік заңдылықтары", "Эволюциялық даму", "Селекция негіздері», «Тірі организмдердің алуан түрлілігі", "Үйлестіру және реттеу", "Қозғалыс", "Биомедицина және биоинформатика», «Биотехнология», «Биосфера, экосистема, популяция», «Экология және адамның қоршаған ортаға әсері».	3/72
ЖБП 13. Дүниежүзі тарихы	Түрлі тарихи кезеңдерде әлем тарихының этникалық, саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени дамуының негізгі мәселелерін ұғыну арқылы тұлғаның тарихи санасын қалыптастырады. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Өркениет: даму ерекшеліктері», «Этникалық және әлеуметтік процестер», «Мемлекет тарихынан, соғыстар мен төңкерістерден», «Мәдени даму», «Өркениеттер: даму	3/72

Наименование № модуля/дисциплины	Результаты обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	ерекшеліктері», «Саяси-құқықтық процестер», «Қоғамдық-саяси ойдың дамуы», "Білім мен ғылымның дамуы", "Ғылыми-техникалық процесс».	
ЖБП 14. Алғашқы әскери және технологиялық дайындық	Мемлекет қорғанысының негіздері, Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерін тағайындау, олардың сипаты мен ерекшеліктері туралы түсініктерді қалыптастырады, әскери қызметке саналы қарауға тәрбиелейді, төтенше жағдайларда адамның тіршілік әрекеті қауіпсіздігінің дағдыларын қалыптастырады. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады: «Қазақстан Республикасының Қарулы күштері-мемлекеттің әскери қауіпсіздігінің кепілі», «Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің құқықтық негіздері», «Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарының жалпы әскери жарғылары», «Тактикалық дайындық», «Атыс дайындығы», «Саптық дайындық», «Әскери топография», "Әскери Робототехника негіздері", "Өмір қауіпсіздігі және ақпараттық технологиялар негіздері", " Технологиялық дайындық».	4/96
БМ 1. Дене қасиеттерін дамыту және жетілдіру	ОН 1.1. Денсаулықты нығайту және салауатты өмір салты қағидаттарын сақтау.	8/192
	ОН 1.2. Дене қасиеттері мен психофизиологиялық қабілеттерді жетілдіру.	10/240
БМ 2. Ақпараттық-коммуникациялық және	ОН 2.1. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар	1/24

№ модуля/дисциплины	Наименование	Результаты	
		обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	цифрлық технологияларды қолдану	негіздерін меңгеру.	
		ОН 2.2. Ақпараттық-анықтамалық және интерактивті веб-порталдардың қызметтерін пайдалану.	1/24
	БМ 3. Экономиканың базалық білімін және кәсіпкерлік негіздерін қолдану	ОН 3.1. Экономикалық теория саласындағы негізгі мәселелерді меңгеру.	1/24
		ОН 3.2. Кәсіпорында болып жатқан экономикалық процестерді талдау және бағалау.	1/24
		ОН 3.3. Әлемдік экономиканың даму үрдістерін, мемлекеттің "жасыл" экономикаға көшуінің негізгі міндеттерін түсіну.	1/24
		ОН 3.4. Қазақстан Республикасында кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру мен жүргізудің ғылыми және заңнамалық негіздерін меңгеру.	1/24
		ОН 3.5. Іскерлік қарым-қатынас этикасын сақтау.	1/24
	БМ 4. Қоғам мен еңбек ұжымында әлеуметтену және бейімделу үшін әлеуметтік ғылымдар негіздерін қолдану	ОН 4.1. Төзімді және белсенді жеке ұстанымды қалыптастыратын моральдық-адамгершілік құндылықтар мен нормаларды түсіну.	1/24
		ОН 4.2. Әлемдік өркениеттегі Қазақстан Республикасы халықтары мәдениетінің рөлі мен орнын түсіну.	1/24
		ОН 4.3. Құқықтың негізгі салалары туралы мәліметтерді меңгеру.	1/24
		ОН 4.4. Әлеуметтану мен саясаттанудың негізгі түсініктерін меңгеру.	1/24
	КМ 1. Стандарттау талаптары негізінде	ОН 1.1. Теміржол құрылғыларының және электр	2/48

Результаты		Объем
Наименование	обучения/Краткое описание	кредитов/часов
№ модуля/дисциплины	дисциплины	
техникалық құжаттарды рәсімдеу	құрылғыларының құрылымдық, принципті, функционалды және монтаждық сызбаларын құру.	
	ОН 1.2. Техникалық құжаттаманы рәсімдеуде стандарттарды қолдану және кәсіби қызметте салалық стандарттарды басшылыққа алу.	3/72
	ОН 1.3. Электр схемаларын, сигнализация, орталықтандыру, блокировка құрылғылары элементтерінің шартты белгілерін, электр релелік және электрондық схемаларды құрудың негізгі ережелерін, электротехникалық және теміржол құрылғыларына техникалық құжаттаманы рәсімдеу негіздерін, конструктивті құжаттаманың біріңғай жүйесі және техникалық құжаттаманың біріңғай жүйесі негізгі ережелерін меңгеру.	2/48
	ОН 1.4. Жолдың параметрлерін өлшеу үшін құрылғылар мен қондырғыларды жіктеу.	2/48
	ОН 1.5. Өлшеу әдістерін және оларды автоматтандыру тәсілдерін, өлшеу қателігін анықтау әдістемесін және өлшеу құралдарының өлшеу дәлдігіне әсерін меңгеру.	3/72
	ОН 1.6. Стандарттау және метрология негіздерін және өнім сапасын басқаруды қолдану.	2/48
КМ 2. Кәсіби қызметтегі электротехникалық есептерді орындау	ОН 2.1. Электр және электрондық құрылғылардың параметрлері мен элементтерін есептеу.	3/72
	ОН 2.2. Электр тізбектерін жинау және олардың жұмысын тексеру.	3/72
	ОН 2.3. Электр тізбектерін есептеу және электр энергиясын	3/72

Наименование № модуля/дисциплины	Результаты обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	түрлендіру әдістерін қолдану.	
	ОН 2.4. Электрондық техника құрылғыларының жұмысқа қабілеттілігін орната отырып, электрондық схемалардың негізгі параметрлерін анықтау.	3/72
	ОН 2.5. Электрондық аспаптар мен құрылғыларда болатын физикалық процестердің мәнін, электрондық аспаптарды қосу және электрондық схемаларды құру принциптерін, электрондық техниканың үлгілік тораптары мен құрылғыларын меңгеру.	3/72
	ОН 2.6. Электр сигналдарының параметрлерін әртүрлі типтегі құрылғылармен және аспаптармен электрлік өлшеуді жүргізу және алынған нәтижелердің сапасын бағалау.	3/72
	ОН 2.7. Кинематикалық схемаларды оқу және конструкциялық элементтердің кернеуін анықтау.	3/72
КМ 3. Еңбекті қорғау нормалары мен техникалық пайдалану ережелерін орындау	ОН 3.1. Темір жолдарды техникалық пайдалану және қозғалыс қауіпсіздігі талаптарын орындау.	6/144
	ОН 3.2 Темір жолдарды техникалық пайдалану және қозғалыс қауіпсіздігі талаптарын регламенттейтін нұсқаулықтар мен нормативтік құжаттардың талаптарын қолдану.	6/144
	ОН 3.3. Темір жолдарды техникалық пайдалану ережелерін, темір жолдардағы сигнал беру жөніндегі нұсқаулықтарды, сигнал беру, орталықтандыру және блоктау құрылғыларын техникалық	5/120

Результаты		
Наименование № модуля/дисциплины	обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарды, Қазақстан Республикасының жол жұмыстарын жүргізу кезінде поездар қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулықтарды сақтау.	
	ОН 3.4. Темір жол көлігі қызметкерлерінің жалпы міндеттерін, салалық және лауазымдық нұсқаулықтарды, еңбекті қорғауды, өнеркәсіптік қауіпсіздік пен экологияны орындау.	5/120
КМ 4. Теміржол құрылғыларын, машиналары мен механизмдерін қолдану	ОН 4.1. Теміржолдың жоғарғы құрылысы, жасанды құрылыстары және жер төсемі құрылысы туралы сипаттама беру.	3/72
	ОН 4.2 Темір жолдардың жалпы курсын меңгеру.	3/72
	ОН 4.3. Жер төсемінің элементтерін анықтау.	4/96
	ОН 4.4. Жолдың жоғарғы құрылысының типін таңдауды жүргізу.	4/96
	ОН 4.5. Жолды, стрелка бұрмаларын, жер төсемін қарап шығу, тексеру және жол жағдайын бағалау.	5/120
	ОН 4.6. Теміржолды жөндеу және құрылыс кезінде қолданылатын машиналар мен механизмдердің жұмыс принципін және техникалық мінездемелерін, құрылысын, мақсаты туралы сипаттама беру.	4/96
	ОН 4.7. Ағаш ұста жұмыстарын орындау.	4/96
	ОН 4.8. Слесарлық жұмыстарды орындау.	3/72
	ОН 4.9 Электрлі дәнекерлеу	3/72

Наименование № модуля/дисциплины	Результаты обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
	жұмыстарын орындау.	
	ОН 4.10. Слесарлы- механикалық жұмыстарын орындау.	5/120
	ОН 4.11. Электрмонтаждау жұмыстарын орындау.	5/120
КМ 5. Теміржолға техникалық қызмет көрсету және жөндеу	ОН 5.1. Аралықты, белгіленген станцияның станциялық жолдарын , стрелка бұрмаларын және стрелкалық арматураны қарап шығу.	4/96
	ОН 5.2. Жер төсемінің, жолдың жоғарғы құрылысы және жасанды құрылыстардың ақауларын анықтау.	4/96
	ОН 5.3. Жол және құрылыстардың техникалық жағдайын бақылау.	5/120
	ОН 5.4. Жолдың жағдайын бақылау және тіркеу бойынша құжаттарды жүргізу.	3/72
	ОН 5.5. Жолдың ақауларын табу және олардың болу себептерін белгілеу.	3/72
	ОН 5.6. Жолды ағымдық күтіп ұстау жұмыстарын орындау.	5/120
	ОН 5.7. Бұрамалар және металл бөліктеріннің желінуін ордината бойынша тексеру.	5/120
	ОН 5.8. Теміржолды жөндеу және құрылыс кезінде қолданылатын машиналар мен механизмдердің жұмыс принципін және техникалық мінездемелерін, құрылысын , мақсаты туралы сипаттама беру.	5/120
	ОН 5.9. Теміржолды жөндеу және құрылысы кезінде машиналар мен механизмдерді пайдалану.	4/96
	ОН 5.10. Рельс тізбектерінің жағдайын, соның ішінде оқшаулағыш түйіспелердің, жолақтардың, сырғалардың	3/72

№ модуля/дисциплины	Наименование	Результаты	
		обучения/Краткое описание дисциплины	Объем кредитов/часов
		жағдайын тексеру.	
		ОН 5.11. Жұмысшы тартпаның шаршаңқы жарықтарын (ақауаптақыш әдіспен немесе ағытып алумен) тексеру.	3/72
		ОН 5.12. Рельс пен ұштама арасына шаблон салу кезінде оң (+) және теріс (-) жағдайында болатын тұйықталудың мүмкін емес көрсеткіштерін тексеру.	3/72
		ОН 5.13. Қисық учаскедегі жолды және тұйыспесіз жолды күтіп ұстау жұмыстарын орындау.	3/72
		ОН 5.14 Теміржолды жөндеу және техникалық қызмет көрсетуді орындау.	4/96
	Аралық, қорытынды аттестаттау	-	12/288